

Obečné aspekty vyzbrojování ozbrojených sil

MGR. ADAM POTOČŇÁK

ADAM.POTOCNAK@MAIL.MUNI.CZ

BSS 151 ZBROJNÍ POLITIKA

26. 2. 2019

Vyzbrojování

Získávání hmotných a nehmotných statků potřebných pro vytvoření nezbytně nutných operačních schopností ozbrojených sil a zajištění potřeb obrany státu.

- Podoba a proměny bezpečnostního prostředí
- Proměna charakteru konfliktů a bezpečnostních hrozeb (RMA)
- Proměna struktur a charakteru ozbrojených sil
- Globalizace a konsolidace obranného průmyslu
- Růst nákladů na výzkum, výrobu a výzbroj
- Omezená zdrojová základna a ochota vydávat prostředky na zbrojení
- Technologická úroveň vlastního obranného průmyslu
- Vlastní zkušenosti z předchozích konfliktů, misí a nasazení

Vyzbrojování se vždy přizpůsobuje zadáním a úlohám, které má armáda plnit!

Systemový přístup k vyzbrojování

VSTUPY (strategie, požadavky, zdroje)

PROCES VYZBROJOVÁNÍ (organizace, podniky, lidé, procesy, úkoly, výroba, dodání...)

VÝSTUPY (schopnosti a produkty)

Vstupy jsou procesem vyzbrojování převáděny na výstupy

Životní cyklus

1. Etapa koncepční
2. Etapa vývojová
3. Etapa získání/produkce
4. Etapa užívání
5. Etapa zabezpečení
6. Etapa vyřazení

Vyzbrojování jako součást logistiky

- Součást **logistiky** (Francie v 18. a 19. století – ubytování vojsk, zásobování a přesuny)
- V současnosti je jako hospodářský nástroj součástí geopolitiky a strategického myšlení

Vyzbrojování = produkční logistika (výzkum, vývoj a výrobu produktů) + **spotřební logistika** (zavedení, servis a vyřazení produktů)

- Produkční logistika – orientace na průmysl
- Spotřební logistika – orientace na logistickou podporu ozbrojených sil

Ambice v procesu vyzbrojování

Obstarat takový zbraňový systém, který:

1. Přispěje k vylepšení obranných schopností státu
2. Za co nejlepší cenu
3. Ideálně vytvoří nové pracovní příležitosti
4. Posílí technologickou úroveň státu i civilního sektoru
5. Konkrétní způsoby posílí vztahy s dalšími státy

Hodnota za peníze

Klíčovou roli v orientaci trhu s obrannými materiálem hrají vlády!

Best Value for Money

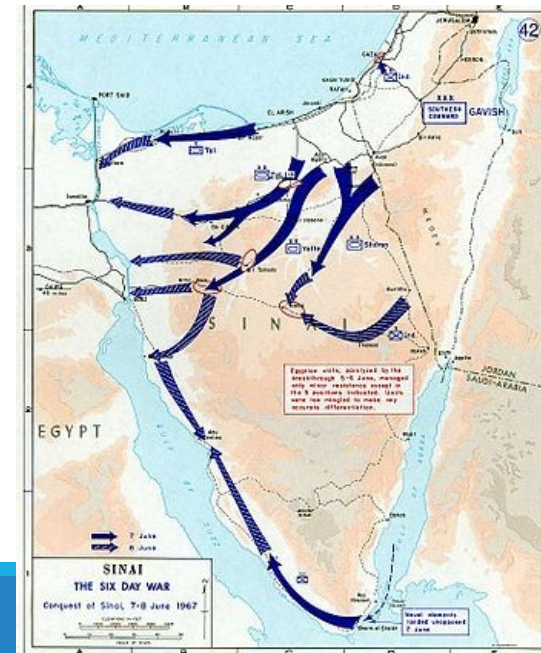
- Maximalizace vojenského potenciálu a efektivní použití zdrojů
- **Otevřená soutěž** (ministerstvo jako konkurenčně orientován zákazník) vs. **Selektivní zadání** (Bilaterální monopol)
- Efektivní odběratel
- Rezervovaný odběratel
- Aktivní dodavatel
- Tvrdohlavý dodavatel

Theory of Diffusion of Military Power (Michael Horowitz, 2010)

Proč Francie v roce 1940 prohrála, když informace o Blitzkriegu byly již známé?

Proč Izrael opakovaně porazil Egypt a Sýrii, když arabské státy dostávali masivní materiální podporu ze SSSR?

Theory of Diffusion of Military Power (Michael Horowitz, 2010)

Inovace ≠ technologie

Inovace = technologie + organizace a umění jejího použití

Šíření (Diffusion) vojenských inovací je proces, při kterém:

- se konkrétní inovace (1)
- prostřednictvím určitých komunikačních kanálů (2)
- v určitém časovém horizontu (3)
- šíří mezi aktéry systému (4)

Fáze šíření vojenských inovací

1. Šíření je pomalé, kromě původce (First Mover, FM) inovaci zavádí jen pár prvních aktérů
 2. Po překročení kritického množství ji rychle přijme většina aktérů, kteří jsou schopni ji přijat (Early Adopters, EA)
 3. Opět pomalejší fáze, ve které se připojují poslední příjemci (Late Adopters, LA)
- Inovační perioda
 - Mutace a různá životnost inovací

Je výhodnější být First Moverem nebo Adopterem?

Reakce na šíření inovace

- Přijetí a další rozvíjení
- Přijetí části inovace (např. jenom technologií)
- (Dočasné) spojenectví s mocnějším aktérem
- Vyvinutí a přijetí vlastní, konkurenční inovace, proti-inovace

Finanční a organizační náročnost inovací

Finanční náročnost – náklady na nákup „hardware“ , zejména jednotková cena

- Čím nižší je finanční náročnost, tím větší počet aktérů inovaci přijme a tím větší je možnost s ním dále experimentovat

Organizační náročnost – nároky na změnu ve vedení války, nároky na celkovou přeměnu dosavadní organizace

- Čím vyšší je organizační náročnost, tím menší počet aktérů inovaci přijme
- Armády mají tendenci být časem rigidní a odmítavé ke změnám spojeným s přijetím inovace

	Nízké organizační náklady	Vysoké organizační náklady
Nízké finanční náklady		
Vysoké finanční náklady		

	Nízké organizační náklady	Vysoké organizační náklady
Nízké finanční náklady	Užití chemických zbraní Spojenci poté, co je použili Němci	
Vysoké finanční náklady		

GERMAN INVASION OF POLAND SEPTEMBER 1, 1939

0 100
MILES

Invasion Routes

- Greater Germany
- Soviet Union

SOVIET UNION

Soviet Union occupied Eastern Poland
September 17, 1939

German forces invaded Poland
September 1, 1939

GREATER GERMANY

POLAND

PROTECTORATE OF BOHEMIA AND MORAVIA

SLOVAKIA

HUNGARY

ROMANIA

Afghanistan
School Of
Suicide Bombers

*Now pay attention,
I'm only going to
do this once!*

*Comedy
Art*

	Nízké organizační náklady	Vysoké organizační náklady
Nízké finanční náklady	Užití chemických zbraní Spojenci poté, co je použili Němci	Blietzkrieg Sebevražedný terorismus
Vysoké finanční náklady		

	Nízké organizační náklady	Vysoké organizační náklady
Nízké finanční náklady	Užití chemických zbraní Spojenci poté, co je použili Němci	Blietzkrieg Sebevražedný terorismus
Vysoké finanční náklady	Jaderné zbraně	

	Nízké organizační náklady	Vysoké organizační náklady
Nízké finanční náklady	Užití chemických zbraní Spojenci poté, co je použili Němci	Blietzkrieg Sebevražedný terorismus
Vysoké finanční náklady	Jaderné zbraně	Battlefleet Warfare Carrier Warfare Strategické letectvo

First Mover nebo Adopter?

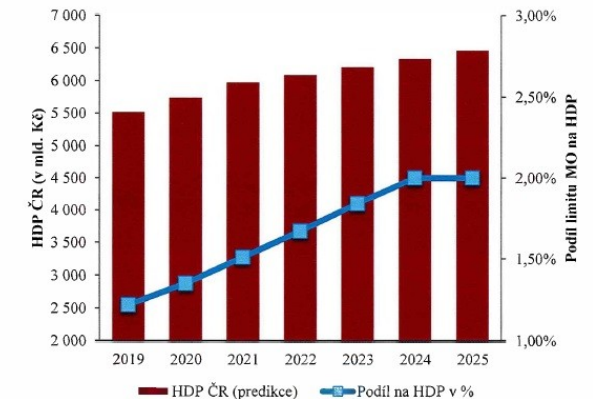
	Výhody	Nevýhod
First Mover	Náskok (technologický, doktrinální...) a mocenská výhoda (monopol na danou inovaci)	Nejvyšší finanční a organizační náklady
Early Adopter	Rychlejší kompenzace náskoku First Movera	Pořád poměrně vysoké finanční a organizační náklady Potřeba vlastní adaptace, výzkumu a vývoje
Late Adopter	Relativně nižší finanční a nižší organizační náklady Adaptace – přijetí již zaběhnuté inovace	Pozdní kompenzace náskoku First Movera a Early Adopters

Vyzbrojování v ČR

Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky

Bílá kniha o obraně (2011) – stav OS ČR je neudržitelný kvůli **kritickému nedostatku finančních prostředků**

- **Rozvojový variant** (rozpočet aspoň 63 mld. CZK a víc)
- **Udržovací variant** (rozpočet aspoň 56 mld. CZK)
- **Úpadkový variant** (rozpočet 48 mld. CZK a méně)

Graf č.1: Výše HDP ČR a podíl limitu rezortu

Úspěšná výstavba a rozvoj ozbrojených sil předpokládá **dlouhodobou rozpočtovou kontinuitu a důsledné plánování**. Samotné **navýšení zdrojové základny** ještě nic neznamena, **nesmí být samoučelné**. Plány a koncepce je nutné úzce propojit s rozpočtem.

Vyzbrojování v ČR

Vlastimil Picek, bývalý náčelník GŠ AČR:

- Kontinuita (myšlenková, ne personální)
 - Holistický (komplexní) přístup
 - Stabilní (rozpočtové) prostředí

Obranné plánování, akvizice, rozvoj a sdílení schopností jsou nemožné bez kontinuální a komplexní přípravy a taky stabilní zdrojové základny.

Obranné plánování v ČR

- Dlouhodobý výhled pro obranu 2030
- Koncepce výstavby Armády České republiky 2025
- Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2025

ČR má kvalitně zpracované strategie a koncepční dokumenty, ale v současnosti je jich v platnosti kolem 100. Nikdo je nevyhodnocuje, umožňují až příliš širokou interpretaci a selhává jejich uvedení do praxe!

Obranné plánování v ČR

Bezpečnostní strategie (2015)

Obranná strategie (2017)

Vojenská doktrína

Dlouhodobá vize rezortu MO (2015)

Koncepce výstavby ozbrojených sil (2015)

Všechny koncepce nižší úrovně (2016)

Strategie vyzbrojování a podpory obranného průmyslu ČR do roku 2025

- Přezbrojením prošla jen 1/3 armády
- Minimum zásob a munice pro přechod OS ČR z mírové na válečnou organizaci
- Dlouhodobý cíl: **co největší samostatnost v dodávkách**

- Domácí producenti **nejsou schopni pokrýt všechny potřeby OS ČR**
- OS ČR **nesmí být jediným odběratelem produktů českého obranného průmyslu**

Preferované oblasti výzkumu: **BRINES** (Biotechnologie, Robotika, Informatizace, Nanotechnologie, Energetické zdroje a systémy)

Strategie vyzbrojování a podpory obranného průmyslu ČR do roku 2025

- Odborné publikace a otevřené zdroje
 - Veletrhy a výstavy
 - Cvičení a konzultace s partnery z NATO a EU
 - Předchozí vlastní zkušenosti, databáze...
-
- Domácí státní podniky
 - Domácí soukromé podniky
 - Podniky států NATO a EU
 - Podniky ostatních států

Děkuji Vám za pozornost.

Otázky?